

Міністерство освіти і науки України

Національний університет харчових технологій

**80 МІЖНАРОДНА НАУКОВА
КОНФЕРЕНЦІЯ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ І СТУДЕНТІВ**

*“Наукові здобутки молоді –
вирішенню проблем харчування людства
у XXI столітті”*

Частина 4

10–11 квітня 2014 р.

Київ НУХТ 2014

7. Дослідницька діяльність О.І. Білецького

Людмила Власенко

Національний університет харчових технологій

Вступ: Ім'я відомого вченого Олександра Івановича Білецького, на жаль, невідоме широкому загалу. О.І. Білецький - видатний діяч, критик, дослідник літератури. У царині літератури небагато знайдеться українських дослідників, хто б міг похвалитися такими багатогранними доробками у літературній сфері. Олександр Іванович - людина від природи обдарована і талантом, і знаннями - не оминув своєю увагою, мабуть, жодного письменника чи поета.

Матеріали і методи: Дана робота базується на здобутках літературознавчої науки початку XIX століття, на працях вітчизняних учених, зв'язку з описовим, порівняльно-історичним методами дослідження літератури. Аналіз жанрової та стилізової своєрідності письменниць проводиться з урахуванням позицій таких дослідників, як О.І. Білецький, М.М. Бахтін, Ю.М. Лотман, та ін.

Результати: Дослідницькій літературній діяльності О.І. Білецький присвятив майже 50 років життя. Потяг до літератури з'явився у нього ще у студентські роки, вивчаючи літературу, театрознавство у Харківському Університеті. Любов до літератури О.І. Білецький проніс протягом всього життя.

Архів академіка О.І. Білецького – це своєрідна картина опису, доробка і напрацювання, які він створював і проніс протягом всього свого життя. Архів яскраво показує всі літературні надбання автора, його вподобання, захоплення. Надбанням академіка є багатогранні дослідження та доробки із різних видів літератури, жанрового розмаїття та тематик. Архів О.І. Білецького налічує понад 5 тисяч одиниць: це і рукописи, і рецензії на кандидатські та докторські дисертації, доповіді, розвідки, лекції, статті, листи, які і на сьогоднішній день являються неоцінним вкладом у розвиток

літератури. Згадуваний архів вражає своєю повнотою, багатогранністю та наповненням. На жаль, більша частина рукописів на даний час так і не надрукована, крім того, велика кількість була втрачена під час переїздів вченого та під час Великої Вітчизняної Війни.

Іван Дзюба у спогадах про вченого-дослідника зауважує, що володіючи багатьма рукописами, О.І. Білецький ніколи не намагався якнайшвидше їх надрукувати, “Для нього головне було створити, вивчити, написати, а далі... а далі рукопис міг лежати в його бюрку чи архіві й рік, і десять років, і тридцять...” [1, с. 521].

Вчений наголошував, що не можна зрозуміти творчість будь-якого письменника без розгляду та дослідження його зв'язку з іншими письменниками, з історичним та суспільним розвитком, середовищем, в якому жив і творив автор. О.І. Білецький доводив, що критик повинен критикувати твір, а не його автора, тобто він критикував сам твір і творчість письменника, але ніколи особистість самого письменника. Стверджував, що вивчати потрібно не лише видатні явища, а й другорядні, адже вони теж внесли свій вклад в життя чи творчість досліджуваного поета чи письменника. Тому літературний критик вивчав творчість не лише відомих письменників, а й маловідомих, другорядних письменників та поетів, які були в подальшому забуті, будучи твердо переконаним, що не можна забувати навіть про найменший вклад того чи іншого письменника, тому що він зробив свій вклад в історію літератури, своєю працею проложив стежину більш відомих авторам. Вони готують ґрунт, а відомий письменник здійснює ті відкриття, що збагачують літературу і рухають її розвиток вперед. Для такого вивчення слід прочитати все, що з'явилося в друку у період, який вивчається [2, с. 254]. І кожна праця критика заслуговує на своє вивчення.

О.І. Білецький оперував величезною кількістю фактів, володів енциклопедичними знаннями. Володіючи величезними знаннями, він відбирав головне, тобто те, що могло б рухати літературу вперед. Головне, на думку вченого, було не стільки знати факти, скільки знаходити їх і помічати, створюючи при цьому єдність. Вчений чітко формулював проблеми вивчення якогось явища, а вже потім намагався знайти шляхи їх розв'язання. Отже, він був обізнаний не лише з літературою, а й з історією, театрознавством. Щодо особистості вченого, його відносин до людей, то можна з впевненістю сказати, що прекрасна людина – прекрасна в усьому. Немає жодного його знайомого, колеги, друга, які б не залишили слова вдячності і поваги О.І. Білецькому.

Висновки. : Отже, Олександр Іванович Білецький – визначна постать у царині літератури. Велике захоплення літературою із студентських років знайшло відображення у працях, які він писав протягом всього свого життя. Не мислячи свого існування без літератури, вчений намагався передати свій багаж знань молодому поколінню, поділитися своїми доробками та напрацюваннями. Він ніколи і нікому не відмовляв у пораді чи підказці, якщо це стосувалося літератури, він переглядав зі своєї професійної точки зору, не виправляючи чи вказуючи на неправильність думок автора, а навпаки, намагаючись вислухати думки і задумки кожного, і якщо можливо, змінити свою думку або думку свого співрозмовника. О.І. Білецький зробив величезний вклад у розвиток та дослідження літератури не тільки української та російської, а й багатьох літератур світу.

Література.

1. Дзюба І. З криниці літ / Іван Дзюба. – К: Обереги: Гелікон, 2001. – (Сер. “Українська модерна література”) – Т. II. – 848 с. іл.
2. Про Олександра Білецького: спогади, статті / Упоряд. В.Г. Дончик. – К.: Рад. письменник, 1984. – С. 302.